

Andrzej Orczykowski

Doktorat ks. Tadeusza Wykiela

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 45/3-4, 328-329

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOKTORAT KS. TADEUSZA WYSKIEŁA

Dnia 26 czerwca 2002 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej ks. mgr. Tadeusza Wyskieła, kapłana diecezji rzeszowskiej. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału rozprawę: *Posługa duszpasterska proboszcza w uchwałach synodów polskich w latach 1983-2000* napisaną pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Wojciecha Góralskiego. W charakterze recenzentów wystąpili: ks. prof. dr. hab. Jan Dyduch (PAT) oraz ks. prof. dr. hab. Józef Wrocński (UKSW).

W posoborowej dyskusji na temat roli tradycyjnych struktur kościelnych – a nawet kwestionowaniu zasadności funkcjonowania niektórych instytucji – w ustawodawstwie i praktyce Kościoła został utrzymany model parafii, z proboszczem jako jej pasterzem. Synody polskie ostatnich lat – podejmując problematykę ewangelizacji – odnoszą się również do roli i miejsca wspólnoty parafialnej w tym procesie, a tym samym zajmują się osobą i urzędem proboszcza, jako przewodnika tej społeczności. Ks. T. Wyścieł w rozprawie doktorskiej stara się ukazać model proboszcza – odpowiedni na współczesne czasy – zaproponowany przez polskich ustawodawców synodalnych.

Doktorant przeprowadził badania naukowe w oparciu o źródła, którymi są: statuty dwudziestu jeden synodów polskich odbytych w latach 1983-2000, a także teksty źródłowe związane z Soborem Watykańskim II, odpowiednie kanony Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. i Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich, liczne dokumenty Stolicy Apostolskiej, dokumenty Konferencji Episkopatu Polski oraz ustawy, rozporządzenia i deklaracje prawa świeckiego. Ponadto do opracowania monografii została wykorzystana literatura kanonistyczna.

Przedłożona Radzie Wydziału dysertacja doktorska, zawiera: spis treści, wykaz skrótów, bibliografię, wstęp, sześć rozdziałów merytorycznych, zakończenie.

We *Wstępie* dysertacji Doktorant wyjaśnia temat pracy, podaje metody jego opracowania, źródła swoich badań oraz literaturę.

Rozdział I jest omówieniem urzędu proboszcza, a w szczególności: okoliczności mianowania na ten urząd, kwalifikacji moralno-intelektualnych kandydata, sposobu ich sprawdzania; formy mianowania; objęcia oraz przyczyn powodujących utratę tego urzędu.

Rozdział II stanowi próbę przedstawienia zadań proboszcza w dziedzinie nauczania odpowiadającego za przekaz wiary we wspólnocie parafialnej. Ustawodawcy synodalni za najważniejszą formę proboszczowskiego nauczania uznają homilię i przypominają obowiązek jej głoszenia bez uszczerbku dla kazań katechizmowych. Dysertant podjął również szczegółowe kwestie odnoszące się do sposo-

bów przepowiadania Słowa Bożego, a mianowicie takie jak: organizowanie rekolekcji i misji parafialnych, katecheza szkolna i parafialna oraz wykorzystanie w posłudze nauczania środków społecznego przekazu.

Rozdział III został poświęcony prezentacji zadań proboszcza w dziedzinie uświęcania. Proboszcz realizuje te zadania przede wszystkim przez sprawowanie sakramentów i sakramentaliów, modlitwę Liturgii Godzin, odprawianie pogrzebu chrześcijańskiego i pogłębienie kultu Matki Bożej i świętych.

Rozdział IV stanowi próbę określenia zadań proboszcza w dziedzinie pasterzowania. Zadania te – jak podkreśla ks. T. W y s k i e l – wyrażają odpowiedzialność proboszcza za kierowanie wspólnotą parafialną i są ukierunkowane na osiągnięcie jej zasadniczego celu, jakim jest zbawienie dusz.

Rozdział V jest prezentacją i analizą odpowiedzialności proboszcza w kwestii zarządzania dobrami materialnymi parafii. Do proboszcza należy administrowanie dobrami doczesnymi zgodnie z prawem we współpracy z wiernymi świeckimi i podejmowanie decyzji mających na celu zabezpieczenie podstawowej bazy materialnej parafii.

Rozdział VI stanowi studium szczególnych obowiązków i uprawnień proboszcza, które dodatkowo podkreślają jego pozycję prawną. Doktorant wymienia: obowiązek odprawiania Mszy Świętej za parafian, obowiązek rezydencji i obowiązek prowadzenia ksiąg parafialnych oraz uprawnienie do występowania w imieniu parafii i uprawnienie do dyspensowania.

Zakończenie pracy stanowi syntezę całej rozprawy i ukazuje interesujący obraz duszpasterza, któremu powierza się parafię jako jej własnemu pasterzowi. Według uchwał synodów polskich proboszcz będący dobrze przygotowanym i kompetentnym pasterzem jest: głosicielem Ewangelii; wiernym szafarzem Bożych Tajemnic; pewnym przewodnikiem, który sam poznał drogę i owce Bożej Owczarni; otwarty na współpracę z duchownymi i świeckimi; miłosierny dla grzeszników i błędzących; wrażliwy na ludzkie biedy i szukający sposobu zaradzenia im. Zdaniem Doktoranta określeniem, które z całą pewnością najpełniej oddaje ogromnie bogatą treść posługi proboszcza parafii jest biblijne i ewangeliczne słowo: *pasterz*.

Recenzenci ocenili dysertację jako odpowiadającą wymogom stawianym rozprawie doktorskiej tak pod względem merytorycznym jak i formalnym.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik publicznej obrony, nadała ks. Tadeuszowi W y s k i e l o w i stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Andrzej Orczykowski SChr